

Praznik bl. A. M. Slomška

PRIROČNIK

23

SLOMŠEK – LUČ ZA TRETJE TISOČLETJE

Tridnevica

Na čast blaženemu Antonu Martinu Slomšku

MARIBOR 2004

Slika za naslovnico

23. Praznik bl. A. M. Slomška

SLOMŠEK – LUČ ZA TRETJE TISOČLETJE

Avtorji: dr. Stanko Lipovšek, dr. Marjan Turnšek, Miha Herman

Odgovarja: dr. Anton Stres, gen. vikar
Oblikovanje in tisk: Grafiti studio

Naklada: 600 izvodov

– Iz Slomškovega življenja...

- 1800 – rojen na posestvu Slom v vasi Uniše, župnija Ponikva (26. 11.)
- 1811 – odšel v mestne šole: Celje, Ljubljana, Senj, Celovec
- 1821 – vstopil v bogoslovje v Celovcu
- 1824 – v Celovcu posvečen v duhovnika (8. 9.); novo mašo pel v Olimju (26.9.)
- 1825 – kaplan na Bizeljskem
- 1827 – kaplan v Novi Cerkvi (21. 3.)
- 1829 – spiritual v krško-lavantinskem semenišču v Celovcu
- 1838 – nadžupnik in dekan v Vuzenici (27. 10)
- 1844 – kanonik v Št. Andražu (1. 10)
- 1846 – opat in mestni župnik v Celju (25. 4.)
- 1846 – posvečen za lavantinskega škofa v Salzburgu (5. 7.)
- 1859 – prenos škofijskega sedeža v Maribor (4. 9.)
- 1859 – otvoritev bogoslovja v Mariboru (14. 10.)
- 1862 – umrl v Mariboru (24. 9.)
- 1941 – prenos Slomškove krste iz grobnice na mestnem pokopališču (danes Ljudski vrt) v kripto frančiškanske cerkve (21. 6.)
- 1978 – prenos krste v grobnico v stolnici (7. 10.)
- 1995 – ekshumacija in prenos krste v kapelo Sv. Križa v stolnici
- 1996 – Papež Janez Pavel II. potrdi herojske kreposti škofa A. M. Slomška (13. 5.)
- 1996 – Papež Janez Pavel II. obiše stolnico in moli na Slomškovem grobu (19. 5.)
- 1998 – Papež Janez Pavel II. potrdi in sklene postopek za Slomškovo beatifikacijo (3. 7.)
- 1999 – drugi pastoralni obisk papeža Janeza Pavla II. in Slomškova beatifikacija (19. 9.)

UVOD

SLOMŠEK – LUČ ZA TRETJE TISOČLETJE

Letos slovesni praznik bl. škofa A. M. Slomška obhajamo v znamenju 180. obletnice Slomškove nove maše (26.09.1824 v Olimju), 150. obletnice razglasitve verske resnice o Marijinem brezmadežnem spočetju (8.12.1854) in 5. obletnice Slomškove beatifikacije ter 2. pastoralnega obiska papeža Janeza Pavla II. v naši domovini (19.9.1999).

Slomškov odbor je na seji 03.02.2004 sklenil, da bomo Slomškovo nedeljo letos obhajali 26. septembra v Olimju, kjer bo ob 14. uri molitvena ura in ob 15. uri somaševanje škofov in duhovnikov. Obletnici Slomškove nove maše je posvečeno tudi posebno Slomškovo leto, ki se pod vodstvom minoritov obhaja v Olimju.

V nedeljo, 19. septembra 2004, pa bomo obhajali 5. obletnico Slomškove beatifikacije (19.09.1999) in drugega pastoralnega obiska papeža Janeza Pavla II. v naši domovini. Slovesno bogoslužje, ki bo v nedeljo, 19. septembra 2004 ob 15. uri pred mariborsko stolnico, bo vodil apostolski nuncij v Sloveniji. Na slavlje v Olimju in Mariboru so vabljeni duhovniki in verniki iz vseh treh slovenskih škofij. Duhovnike lepo vabimo, da poskrbijo za prevoz romarjev z avtobusi. Pri bogoslužju pred mariborsko stolnico bodo peli združeni zbori mariborskih župnij. Celotno slavlje bo neposredno prenašal Radio Ognjišče, ki bo pripravil tudi uvodni duhovni program ob 14. uri.

Na vse tri jubileje se pripravljamo s posebno tridnevnicco, ki jo obhajamo pred Slomškovim praznikom, to je 21. – 23. septembra. V ta namen je Slomškov odbor pripravil posebno gradivo za bogoslužna slavlja in druga srečanja. Prvi dan je posvečen 5. obletnici Slomškove beatifikacije, drugi dan 150. obletnici razglasitve verske resnice o Marijinem Brezmadežnem spočetju in tretji dan 180. obletnici Slomškove nove maše v Olimju.

Dr. Stanislav Lipovšek

PRVI DAN, 21. 9. 2004

PETA OBLETNICA BEATIFIKACIJE ANTONA MARTINA SLOMŠKA

Uvod:

Duhovno tridnevno, ki letošnje obhajanje Slomškovega praznika povezuje s 180. obletnico Slomškove nove maše, 150. obletnico razglasitve verske resnice o Marijinem brezmadežnem spočetju in 5. obletnico Slomškove beatifikacije, začenjamo danes, na praznik apostola in evangelista Mateja, tega zanimivega člana apostolskega zbora, ki je prav gotovo navdihoval bl. škofa A. M. Slomška v njegovi škofovski službi. Jezus je apostola Mateja našel med cestnarji in grešniki. Ko je z njimi jedel pri mizi in so se farizeji pohujševali, češ, da se družijo z grešniki, jim je Jezus odgovoril, da zdravnik ne potrebuje zdravih, ampak bolnih. Nisem prišel klicat pravičnih, ampak grešnike (prim. Mt 9, 10-13). Gospod išče tudi nas. Kam spadamo? Med pravične ali med grešnike....?

Nagovor:

Smo v času med Slomškovo beatifikacijo – t.j. razglasitvijo k blaženim in njegovo kanonizacijo, ki je razglasitev k svetnikom Katoliške cerkve. Zakaj ta delitev? Svetost je vendarle ena sama in je odsev Božje svetosti. Razlogi so pastoralni, dušnopastirski; upoštevajo zakonitost rasti in postopnega uvajanja. Novi svetnik se mora nekako "udomačiti" med svojim ljudstvom, v krajevni Cerkvi, šele nato pride na vrsto kanonizacija – predstavitev vesoljni Cerkvi. Čas med beatifikacijo in kanonizacijo je zato ugodna priložnost, da vstopimo v luč, ki nam sveti po prvem domačem svetniku; je priložnost, ko naj bi odkrivali duhovne darove in sporočila, ki nam jih Bog daje po domačem svetniku in vzorniku krščanskega življenja. Razen tega je za Slomškovo kanonizacijo potreben še en čudež – močno znamenje, ki se ne da razložiti po naravni poti in ga Bog stori na svetnikovo priprošnjo. Imamo veliko pričevanj, uslišanj in dogodkov, ki imajo gotovo prvine čudežnega Božjega delovanja. Naša molitev in naša zaupna priprošnja bl. škofu A. M. Slomšku pa bosta prav gotovo obrodila še močnejše znamenje, ki bo izpolnilo stroge kriterije za priznanje resničnega čudeža. Zato naj bo tudi ta tridnevna novo vabilo k še bolj goreči in zaupni molitvi, ki bo gotovo obrodila vidne sadove in približala dan Slomškove kanonizacije.

Peto obletnico Slomškove beatifikacije, ki smo jo slovesno obhajali že v nedeljo, 19. septembra v mariborski stolnici, je zato priložnost, da se ne samo vprašamo, ampak si tudi odgovorimo na vprašanje, kaj se dogaja z nami in kako smo v petih letih uresničili to, kar molimo v posebni molitvi v čast bl. škofu A. M. Slomšku, kjer je rečeno, naj nas "spremlja njegov zgled in podpira njegova priprošnja, da bomo v edinosti s teboj in med seboj napredovali v veri, upanju in ljubezni in tako gradili tvoje kraljestvo med nami."

Veliko je poti, po katerih stopamo v obnebje Slomškovega svetniškega sija, njegovega svetniškega življenja in delovanja. Veseli smo, da imamo že kar nekaj odličnih Slomškovih življenjepisov od njegovega sodobnika Franca Kosarja, do Pastirja prihodnosti in človeka za vse čase. Dobili smo tudi nekaj novih izdaj Slomškovih govorov in drugih spisov. Veliko gradiva so zbrali različni simpoziji in razprave o Slomškovem življenju in delu. Slikarji in kiparji pridno množijo zaklade slikarske in likovne umetnosti, ki tudi na svoj način predstavljajo bl. škofa Slomška in njegovo karizmo.

Z veseljem ugotavljamo, da se do sedaj najbolj znanemu in razširjenemu portretu graškega slikarja Josefa Tunnerja (1860) in domačega mojstra Staneta Kregarja (1968) pridružujejo mnogi novi

Slomškovi portreti. Med njimi naj omenimo upodobitve bl. škofa Slomška v cerkvi na Viču v Ljubljani, na tromostovju v Ljubljani, v Mozirju, v Novi Cerkvi, pri Sv. Danijelu v Celju in drugod. Svetniško podobo in poslanstvo bl. škofa Slomška razodevajo tudi nova barvna okna: v mariborski stolnici, na Ponikvi, pri Sv. Barbari, na Sveti Gori pri Gorici, v Bakovcih in drugod. Tudi kiparji nadaljujejo bogato dediščino, ko se Slomškovega kipu v mariborski stolnici iz leta 1878 in kipu v Celju iz leta 1936 ter v Slovenski Bistrici iz leta 1939 pridružuje Slomškov kip pred mariborsko stolnico (1991), v Gornji Bistrici – župnija Črenšovci, v Lendavi, v Rečici nad Laškimi in pri Sv. Jožefu v Mariboru.

Imamo že dve župniji v Velenju in v Mariboru, ki sta posvečeni bl. škofu A. M. Slomšku. Tudi podružna cerkev v Rečici nad Laškimi in še veliko drugih kapelic in znamenj je posvečenih bl. škofu Slomšku in na svoj način izražajo misel papeža Janeza Pavla II., ko je ob svojem prvem pastoralnem obisku v Sloveniji omenil prav to posejanost naše dežele s cerkvami in kapelicami, kar dokazuje, da tod bivajo verni ljudje. Bodimo vredni nosilci te dragocene dediščine.

Tudi na Primorskem so Slomška častili in se mu priporočali že daleč pred njegovo beatifikacijo. O tem pričujejo Slomškove podobe v Soči, v Logu pri Vipavi, na Sveti Gori in znamenita slika Toneta Kralja iz leta 1963 v Trstu.

Po bl. škofu Slomšku se imenuje Škofijska gimnazija v Mariboru in O.Š. na Vrhniki. Mnogi pevski zbori in druge cerkvene ter posvetne ustanove nosijo Slomškovo ime in se veselijo njegovega varstva. Tu je Slomškova bratovščina za edinost kristjanov – Apostolstvo sv. Cirila in Metoda, ki ima tudi danes izredno pomembno vlogo. Še posebej smo hvaležni Mohorjevi družbi, ki je tudi Slomškova ustanova in tudi danes imenitno uresničuje svoje poslanstvo.

K vsemu temu je treba še prišteti dogajanje v Slomškovi rojstni hiši na Ponikvi in na Slomškovem grobu v mariborski stolnici, ki je s Slomškovo beatifikacijo postala romarsko svetišče, kar med drugim dokazujejo pričevanja in zapisi v 25 spominskih zvezkih na Slomškovem grobu. Tu se dogaja bistveno, tu so skrivnostna srečanja med Bogom in človekom po Slomškovem zgledu, na njegovo priprošnjo. Tu se vstopa v luč, ki naj vedno močnejše sveti in ožarja našo sedanost za svetlo prihodnost.

Prošnje za vse potrebe:

Bratje in sestre! Ko obhajamo Slomškovo tridnevnicu ob 180. obletnici njegove nove maše in 5. obletnici njegove beatifikacije, zaupno prosimo Boga, našega nebeškega Očeta:

1. Gospod, razsvetluj naša srca z milostjo in močjo Sv. Duha, da bomo vstopili v luč, ki nam sveti po bl. škofu Slomšku in bomo rasli v veri, upanju in ljubezni.
2. Bl. škof A. M. Slomšek je bil dober pastir in učitelj božjemu ljudstvu. Zaupno te prosimo za papeža Janeza Pavla II., za naše škofe in vse pastirje Cerkve; razlivaj nanje obilje svojih darov, da nas bodo potrjevali v veri in nas vodili na pota nove evangelizacije.
3. Bl. škof Slomšek je boleče občutil rano needinosti med kristjani in je ustanovil Bratovščino Sv. Cirila in Metoda, da bi poživiljala molitev in delo za edinost kristjanov. Naj ta molitvena zveza tudi danes uresničuje svoje poslanstvo, da bomo zvesteje sledili Božjemu klicu in v večji meri uresničili zapoved edinosti, ki je razpoznavno znamenje Kristusovih učencev.
4. Bl. škof Slomšek je veliko molil, delal in se daroval za duhovne poklice in v Mariboru ustanovil Visoko bogoslovno šolo za vzgojo duhovnikov. Naj njegov zgled in njegova priprošnja navdihujeta delo za duhovne poklice in vabita mlade, da bodo sledili Božjemu klicu ter v različnih duhovnih poklicih in službah sodelovali pri delu za Božje kraljestvo.
5. Ko se veselimo Slomškove beatifikacije in njenih bogatih duhovnih sadov, zaupno prosimo, da bi bili vredni tudi njegove kanonizacije.

Bodi z nami Gospod in usliši našo molitev po Kristusu, našem Gospodu. Amen

Sklep:

Apostol Matej, ki danes goduje, se veseli različnih pobud, ki jih v mariborski škofiji in v Cerkvi na Slovenskem budi zgled in priprošnja bl. škofa A. M. Slomška. Zaupno se priporočajmo škofu Slomšku in vneto sodelujmo pri različnih pobudah, da bomo vredni Slomškove kanonizacije in bo sveta vera še v večji meri luč in materin jezik ključ do zveličavne narodove omike.

**MOLITEV V ČAST
BLAŽENEMU ŠKOFU
ANTONU MARTINU SLOMŠKU**

Nebeški Oče! Blaženi škof Anton Martin Slomšek
nam je luč na poti našega krščanskega življenja;
naj nas spremlja njegov zgled in podpira njegova priprošnja,
da bomo v edinosti s teboj in med seboj napredovali
v veri, upanju in ljubezni in tako gradili tvoje kraljestvo med nami.
Po Kristusu, našem Gospodu. Amen.

Oče naš... Zdrava Marija... Slava Očetu...

Blaženi Anton Martin Slomšek,
prosi za nas!

DRUGI DAN, 22. 9. 2004

SLOMŠEK IN RAZGLASITEV DOGME O MARIJINEM BREZMADEŽNEM SPOČETJU

Uvod:

Letos bomo 8. decembra obhajali stopetdeseto obletnico razglasitve dogme o Marijinem brezmadežnem spočetju. Škof Slomšek se je leta 1854 izredno razveselil tega izjemnega dogodka. Kot škof je tudi sodeloval pri nastajanju te dogme, saj je papež Pij IX. leta 1849 poslal o tej zadevi vsem škofom vprašalnik, na katerega je Slomšek skrbno odgovoril. Svoje veselje nad razglasitvijo je izlil v pastirsko pismo, ki ga je začel pripravljati takoj ob razglasitvi in ga končal naslednje leto, izšlo je z datumom 28. februar 1855. V njem razglaša in razlaga svojim vernikom to versko resnico. Preprosto in učinkovito je razložil razvoj krščanskega nauka naše vere, ki sicer ne prinaša nekaj povsem novega, se pa določene poteze nauka vedno globlje spoznavajo, tako kot se cvetlični cvet počasi odpira, list za listom, dokler ni ves cvet razprt. V pismu je na kratko opisal štiri posebne prednosti Device Marije, kot jih razume naša vera: Marijino Božje materinstvo, njeno vedno devištvo, njena brezgrešnost vse življenje in njeno brezmadežno spočetje. Tako je tudi ob tem učenju blaženi škof Anton Martin izpolnil Jezusovo zamisel, izraženo v današnjem evangeliju: »Poslal jih je oznanjat Božje kraljestvo« (Lk 9, 2).

Ob posebni priprošnji Marije Brezmadežne in blaženega škofa Antona Martina se sedaj zazrimo v svoja srca s prošnjo, naj nas Gospodova usmiljena ljubezen očisti vseh grehov in bomo v brezmadežnosti skupaj z njima pri tej sveti maši slavili nebeškega Očeta.

Nagovor: LEPA MATI ČISTE LJUBEZNI

Škof Slomšek se razglasitve dogme v Rimu ni udeležil, saj ga je prav v tistih letih zdravje pričelo močno zapuščati. Se je pa izredno razveselil tega dogodka, saj je bil velik Marijin častilec. Takoj, ko je dobil latinsko besedilo razglasitve dogme, je pripravil slovenski in nemški prevod in v dobrih dveh mesecih je razglasitev dogme opravil tudi v svoji škofiji s posebnim pastirskim pismom. »Preljubi! Veselo novico vam oznanjam, ki bo večno slovela – slovela v čast in hvalo Bogu in Mariji pa tudi nam, vernim Marijinim otrokom v tolažbo – slavno novico, ki si jo živo v srce zapišite!«, tako je z zanosom pričel to slovesno oznanilo. Kot imeniten govornik in katehet je poskušal ves nauk o Mariji ljudem razložiti s prisposodbo cvetice, ki se počasi razcveta. Kristus je to nebeško cvetico na njivo svete Cerkve vsadil, kjer se počasi razcveta, cvetni list za listom. Tako se ne odkriva kaj novega, ampak se samo bolj in bolj razodeva to, kar je že prej prisotno, a se manj jasno vidi. Kakor je v popku že ves cvet, a še ni povsem viden očem. Po takšni poti so se v Cerkvi odkrile tudi štiri posebnosti Device Marije.

»Prvi list verskega nauka o Mariji je, da je Marija Božja Mati, kajti rodila je Jezusa, Boga in človeka, kar so prvi kristjani od nekdaj verovali.« Zaradi krive vere, ki je tajila Marijino Božje materinstvo, so ta nauk slovesno razglasili na efeškem koncilu leta 431.

»Drugi list je Marijino vedno devištvo, ki si ga je Marija posebej izvolila, ko je postala Mati Božjega Sina.« Ta nauk izpoveduje vero v Marijino devištvo pred, med in po rodu.

»Tretji list verskega nauka cvetlice Marije je, da je Marija tako sveta bila, da tudi najmanjšega greha ni storila, niti takšnega, v kakršnega popolnoma nedolžne duše iz človeške slabosti navadno padejo.« Nam ljudem kljub krstu ostane korenina poželjivosti, ki sama sicer ni greh, a v greh nagiba. Za Marijo pa Cerkev že ves čas veruje, da se je ohranila čista tudi pred vsakim malim grehom ali slabostjo.

»Četrty prelepi list cvetice Marije se je takorekoč šele v naših dneh prav povsem razcvetel, namreč nauk: da je Marija brez vsega madeža izvirnega greha spočeta.« Slomšek razlaga ta nauk, da si najsvetejši Božji Sin ne bi izbral bivanja pod Marijinim srcem, če bi tam našel najmanjšo sled

izvirnega greha in bi Marija bila vsaj kak trenutek v hudičevi oblasti. Marija je torej tista izvoljena žena, katere sad, Jezus, je kači glavo strl, njen simbol je Mojzesov goreči grm, ki je gorel, a ni zgorel. Zato jo je nadangel Gabrijel pozdravil »milosti polna« in jo je evangelist Janez v videnju videl kot »ženo obdano s soncem«, z luno pod nogami in z vencem dvanajstih zvezd okoli glave, ženo, ki ji peklenski zmaj ni mogel škodovati. »Sveta Cerkev imenuje Marijo lilijo med trnjem, kakor nevesto v Visoki pesmi vso lepo in brez madeža. Ali ni to visoko počeščenje Marije v oziru na zasluženje njenega Božjega Sina vernikom jasno kazalo, da je Marija po posebni milosti vsemogočnosti Božje brez vsakega madeža izvirnega greha spočeta bila?«

Po kratki predstavitvi dogajanja v Rimu ob razglasitvi dogme Slomšek sklene to razlago z naobrnitvijo na versko življenje: »To skrivnost verovati, bo naše zasluženje toliko pomnožilo, kolikor trdneje bomo verovali; in za kolikor se bo med nami povzdigovala slava Marije, za toliko bo rasla moč Marijine priprošnje za vsakega kristjana posebej in za vesoljno krščanstvo sploh, ki posebno v sedanjih nevarnostih Marijinega varstva potrebuje, da bi se ljudstvo v prepad nevere in krive vere ne pogreznilo. To je namen naše matere svete Katoliške cerkve ob tem slovesnem oznanilu.«

Iz te razglasitve dogme pa izhajajo tri naloge za vsakega vernika:

- dolžni smo trdno verovati ta nauk,
- dolžni smo to, kar v srcu trdno verujemo, tudi očitno izpričati in se za ta nauk javno zavzeti
- naša »sladka dolžnost« je, veseliti se in častiti brezmadežno spočetje Device Marije, kar vodi tudi v prepričanje, da to sveto telo po smrti ni strohnelo, ampak je takoj postalo deležno večnega življenja po veličastnem vnebovzetju.

Sklenimo s Slomškovimi besedami: »Veseljite se dobri otroci visoke časti svoje matere, veselimo se tolike visokosti in Marijine slave tudi mi, kristjani; saj je Marija naša preljuba Mati, lepa Mati čiste ljubezni, /.../ Lepše in bolj živo ko bomo Marijo častili in ji prav po otroško služili, obilnejše milosti bomo po Marijinih prošnjah dobili. Bogu bodi torej večna čast in hvala za vse in slava Mariji prečisti Devici brez vsakega madeža spočeti vekomaj. Amen.«

Prošnje za vse potrebe:

Vsemogočni Bog, Oče našega Gospoda Jezusa Kristusa, ki si po njegovem zasluženju Mater svojega Sina obvaroval madeža izvirnega greha, poslušaj in usliši naše prošnje na priprošnje blaženega škofa Antona Martina:

1. Naj papež, škofje, duhovniki in vsi oznanjevalci v Cerkvi najprej sami gojijo globoko pobožnost do Marije Brezmadežne in nato vanjo uvajajo tudi druge vernike.
2. Ob peti obletnici razglasitve škofa Slomška za blaženega goreče prosimo, da bi se na njegovo priprošnjo čimprej zgodil še en čudež in bi bili deležni milosti njegove razglasitve za svetnika.
3. Da bi vsi kristjani bili pripravljene zadoščevati za vse žalitve, ki jih grešni svet prizadeva Božji ljubezni.
4. Naj se z vedno večjim zaupanjem obračamo na blaženega Antona Martina Slomška kot na priprošnjika v naših potrebah in še posebej pri uresničevanju smernic plenarnega zbora Cerkve na Slovenskem.
5. Naj naši dragi rajni, ki so bili že na zemlji deležni Božje ljubezni, to isto ljubezen čimprej z Marijo Brezmadežno uživajo v nebesih.

Nebeški Oče, naj te skupaj s tvojim Sinom, ki je v Cerkvi na poseben način navzoč, slavimo in častimo zdaj in vekomaj. Amen.

**MOLITEV V ČAST
BLAŽENEMU ŠKOFU
ANTONU MARTINU SLOMŠKU**

Nebeški Oče! Blaženi škof Anton Martin Slomšek
nam je luč na poti našega krščanskega življenja;
naj nas spremlja njegov zgled in podpira njegova priprošnja,
da bomo v edinosti s teboj in med seboj napredovali
v veri, upanju in ljubezni in tako gradili tvoje kraljestvo med nami.
Po Kristusu, našem Gospodu. Amen.

Oče naš... Zdrava Marija... Slava Očetu...

Blaženi Anton Martin Slomšek,
prosi za nas!

TRETJI DAN, 23. 9. 2004

SLOMŠKOVA NOVA MAŠA – 180 LET

Uvod:

V letu, ko Cerkev na Slovenskem še posebej moli in dela za duhovne poklice, obhajamo jubilej, 180-letnico Slomškovega mašniškega posvečenja. V tem duhu se v letošnji tridnevnici na čast bl. Antonu Martinu Slomšku spominjamo njegovega duhovništva in s tem povezane nove maše. Hvaležni smo za veliko milost, ki jo je Bog po Slomškovem duhovništvu namenil slovenskemu ljudstvu.

Čutimo, kako potrebni smo Slomškove priprošnje, tudi pri vzgoji otrok v dobre, odgovorne, poštene ljudi in pri oznanjevanju vere današnjemu in jutrišnjemu svetu. Danes bo v Slomškovi rojstni župniji na Ponikvi blaženi Anton Martin Slomšek razglašen za zavetnika učiteljev, vzgojiteljev in katehetov. Tudi mi se v duhu pridružimo temu zaupanju in prošnji za vse, ki v znanju, veri in vzgoji oblikujejo mladi rod.

Nagovor:

Kadar skušamo v kratkem predstaviti življenje in delo bl. Antona Martina Slomška, običajno naštevamo službe, ki jih je opravljal, in poslanstvo, ki ga je sam uresničeval. Lahko rečemo, da je vse to opravljal zavzeto in resno: kot dušni pastir in škof, kot veliki kulturni delavec, vzgojitelj, pesnik, pisatelj, rodoljub, človek velike vizije slovenske prihodnosti. Njemu pa je bilo vse to eno. Vse je izhajalo iz enega skupnega cilja: biti zares duhovnik svojemu ljudstvu, delati hkrati za človekovo sedanjost in večnost, ga narediti za dobrega državljana in nebeščana, si prizadevati za njegovo telesno, duševno in duhovno zdravje.

Že od mladosti je v njem rasla želja po duhovništvu. Najbrž jo je tiho prebudila dobra mati s svojo molitvijo, zgledom in pobožnostjo. Ko pa je pri enajstih letih stopil v njegovo življenje kaplan Jakob Prašnikar, je ta želja dobivala tudi vedno jasnejšo podobo. Prav Prašnikar mu je odpiral pot izobrazbe, ga spodbujal in ga podpiral v duhovno, študijsko in materialno. »Njegovo skrbno oko je gledalo polno ljubezni povsod za mano,« pravi Slomšek v pridigi, ki jo je imel na Prašnikarjevem grobu, »do tistega strašnega trenutka, da mi je v 16. letu moje starosti žalostno novico v Celje prinesel: "Anton! Na tem svetu nimaš več matere." Ves potrj od nenadomestljive izgube moje prave matere, sem stal zapuščena sirota na poti svojega izobraževanja, ko so naš nepozabni gimnazijski ravnatelj Tomaž Hirš mene, tolažeč za desno, in Prašnikarja, proseč za levico, prijeli ter pomembne besede govorili: 'Jenjaj jokati, sirota! Od zdaj za naprej bodo ti gospod tvoja mati!' Kar so Prašnikar obljubili, so tudi kakor mož beseda izpolnili, dokler niso po smrti mojega očeta tudi na očetovo mesto stopili in me kakor duhovni oče na dan nove maše k oltarju peljali. Zgodaj mi je Bog vzel moje dobre starše, pa gospod Jakob so mi jih obilno nadomestovali.«

Tako lahko v Slomškovem duhovništvu vidimo pomembno vlogo domačega dušnega pastirja pri rasti in zorenju duhovniškega poklica.

Mašniško posvečenje je bilo za Slomška vsekakor največji dogodek življenja. Na praznik rojstva Device Marije, 8. septembra 1824 ga je posvetil v Celovcu krški knezoškof g. Jakob Pavlič. Slomšek si je v svoj duhovni dnevnik zapisal nekaj misli iz Svetega pisma in nekaj svojih sklepov:

»To delajte v moj spomin!

Prejmite Svetega Duha, katerim grehe odpustite, so jim odpuščeni, katerim jih zadržite, so jim zadržani (Mt2).

Komur so zaupali mnogo, od njega bodo terjali mnogo (Lk 12).

Posnemovalci moji bodite, kakor sem jaz Kristusov posnemovalec (1Kor 4, 16).

Posvečena so tvoja usta, govori svete reči! Posvečene so tvoje roke, opravljaj svete reči! Posvečene so tvoje oči, oziraj se na nebeške reči! Živim pa ne več jaz, ampak v meni živi Kristus. Gal 2,20«

Tako je Slomšek pokazal svoje razumevanje duhovništva in prizadevanje, da bi bil duhovnik z vsem srcem.

Smrt matere, mačeha, ki ni marala otrok iz očetovega prejšnjega zakona, in kmalu tudi očetova smrt so domu vzeli nekdanjo toplino in čar. Čutil je, kako postaja doma tujec. Zato je toliko bolj zorela zaveza s Prašnikarjem, ki mu »je bil več kot oče, učitelj in vselej iskren prijatelj«, kot je povedal v omenjeni pridigi Slomšek sam. Zato si je izbral za kraj svoje nove maše Olimje, za pridigarja pa gospoda Jakoba. O tem slavju se je v Posotelju še dolgo govorilo.

V svoj duhovni dnevnik z naslovom *Mihi sancta et cara* (Meni sveto in drago) je Slomšek ob novi maši zapisal:

»Novomašno daritev sem daroval presveti Trojici, v slavi Blažene Device Marije in vseh svetnikov v Olimju 26. sept. 1824 od pol enajstih do pol dveh popoldne.

Slava Večnemu, Zveličarju mojemu Jezusu. Zlata ura, moj Jezus. Jaz sem tvoj, ti si moj!«

Kot smernice za nadaljnje življenje si je zapisal: »Oznanjaj, pomagaj, deli dobrote, moli; ne boj se, dano ti bo tisto uro! Varuj se naslad žensk, sveta, mesa, vina, popivanja in vseh strasti, zlasti jeze in prevelike častiželjnosti!

Slovenščino skrbno neguj v Božjo čast in v blagor slovenstva.

Jaz sem s teboj do dovršitve sveta.

Kar boš zasadil, bo pognalo klice in raslo po priprošnji sv. Matere Marije, sv. Frančiška, sv. Antona in vseh svetnikov....

Prašnikarjeva novomašna pridiga dragemu prijatelju je res biser po vsebinski in oblikovni plati. V prvem delu je zelo osebna, a vendar realna:

1. "Ljubi Anton! Ta stan, v katerega si ti stopil, je težak stan. Jaz sicer dobro vem, da se tebi že do sedaj ni nikoli dobro godilo..... Ti si bil tisti, ki si vsak dan, če je le bilo mogoče, pritekel pol ure daleč, da si mi pri sveti maši stregel. Ti si šel z menoj k bolniku, naj je bilo vreme kakršno koli, naj je bil dež ali sneg, čeprav si gazil sneg do kolen... Tudi ti si občutil hude čase in pomanjkanje, tudi tebi se ni dobro godilo. A najhuje je bilo za tebe pošta, ki sem ti jo jaz prinesel v Celje: Ti veš za tisto pošto in se gotovo spomniš tiste ure, ko sem prišel k tebi v Celje in ti z veliko žalostjo povedal:" Anton, ti več nimaš matere...

2. Zdaj si svoj cilj dosegel. Ali misliš, da je konec tvojih težav? Nič manj kot to. Zdaj se šele začenjajo. Do zdaj si za sebe skrbel. Za naprej boš pastir drugih duš. Ti jih boš moral hraniti z naukom, s spoznanjem svetih zakramentov in s svojim lastnim zgledom. 'Pasti duše', ta beseda veliko pomeni....«

Potem Prašnikar spregovori o poslanstvu duhovništva :

»Mašnik mora vsako nedeljo in vsak zapovedan praznik učiti na prižnici, učiti mora v spovednici, učiti mora pri vsaki priložnosti... A ni samo učitelj, je v spovednici tudi svetovalec tistim, ki tavajo, je zdravnik teh, ki so na duši bolni, je sodnik.... Mašnik mora tudi bolnike na smrtni postelji prevideti in jih spraviti z Bogom. Tukaj ga ne sme nobena stvar zadržati,... nikdar ne more reči, zdaj sem pa prost, zdaj sem gotov, da me noben bolnik ne potrebuje...

Še nekaj je, kar je za duhovnika posebno težko: biti mora luč tega sveta... Četudi je prejel posvečenje in sveti blagoslov, pa vendar še vedno ostaja človek. Še vedno je iz mesa in krvi, še vedno je podvržen slabostim, kakor je sv. Pavel sam dobro spoznal. ... Četudi bi se duhovnik tako zelo trudil svojo dolžnost izpolniti, četudi bi si še toliko prizadeval svoje življenje prav voditi, ta svet toliko govori o duhovniškem stanu. Zakaj? Zato, ker vsak le rajši pred drugim pragom pometa kakor pred svojim, zato, ker vsak le raje vidi iver v tujem očesu kakor bruno v svojem.«

Iz te realnosti pa Prašnikar usmerja Slomšku pogled v Kristusovo prisotnost in njegovo pomoč. Takole mu pravi:

»Novoposvečeni duhovnik. Težka butara teh težav čaka tudi tebe. A zato nikar ne obupavaj, ampak kar si izvolil, srčno začni in nadaljuj, pa boš tudi srečno dokončal. Ljubezen bo vse premagala. V križih in nadlogah naj bo tvoj Križani Zveličar Jezus, čigar Telo boš v svojih rokah dvigal, za moč in za zgled. Moj Anton, prosim te, bodi zvest služabnik tega Gospoda, bodi zvesti delivec svetih zakramentov, vojskuj se kakor vojščak za Božjo postavo. Nikar ne šparaj ne truda

ne časa, da bi z dragoceno krvjo odkupljene duše, ki ti bodo zaupane, pripeljal na pravo pot zveličanja. Bodi za zgled, kakor si bil do sedaj mladenič vsem mladeničem, tudi za naprej vsem....«

Slomšku je nedvomno nova maša in Prašnikarjeva pridiga zelo veliko pomenila. Podpirala je njegovo veselje, potrjevala njegovo zavzetost za duhovništvo in jasno risala smer za naprej. Novomašne pridige Slomšek ni nikoli pozabil in jo je resnično živel.

Vsem duhovnikom in bogoslovcem je zato še posebno dragocena priložnost za utrjevanje svojega duhovništva. Slehernemu kristjanu pa lahko prečiščuje vero in pravi odnos do duhovništva ter daje spodbudo za življenje iz te vere.

Prošnje za vse potrebe:

Nebeški Oče, te dni se še posebej spominjamo bl. Antona Martina Slomška in skušamo v duhu objeti njegovo bogato pot življenja in svetništva. Po njegovi priprošnji ti izrekamo svoje prošnje:

1. Za Svetega očeta papeža Janeza Pavla II., daj mu zdravja in moči, da bo lahko modro vodil Cerkev na pragu 3. tisočletja.
2. Za naše škofe, duhovnike, diakone in druge sodelavce v Cerkvi, pomagaj jim, da bi po Jezusovem naročilu in Slomškovem vzgledu lahko tudi oni prinašali odrešenje današnjemu času.
3. Za našo domovino Slovenijo, blagoslavljal jo, daj, da bi jo tudi mi prav ljubili, se za njo trudili in doprinašali svoj delež k domovinski vzgoji mladine.
4. Za našo mladino in otroke, pomagaj jim, da bi našli pravo pot, da bi rasli iz trdnih vrednot preteklosti in da bi znali najti tudi v tem času, kar je dobrega in plemenitega.
5. Za učitelje, vzgojitelje in katehete, ki danes sprejemajo Slomška za svojega zavetnika, pomagaj tudi njim, da bodo lahko vršili svoje poslanstvo danes in v prihodnje.
6. Za vse pokojne starše, duhovnike, narodne in kulturne voditelje, ki si jih že poklical v večnost, podeli jim plačilo za njihovo poslanstvo in žrtvovanje.
7. Prosim te tudi za druge slovenske svetniške kandidate: Barago, Gnidovca, Grozdeta, Vovka, Halasa, Priolovo in ostale, daj, da bi kmalu lahko tudi v njih spoznali svetnike in bi bili naši priprošnjiki v nebesih.

Zaupamo v tvojo očetovsko dobroto in ljubezen. Usliši naše prošnje, po Kristusu, našem Gospodu. Amen.

Osnutek za Slomškovo nedeljo je v Oznanjevalcu.

**MOLITEV V ČAST
BLAŽENEMU ŠKOFU
ANTONU MARTINU SLOMŠKU**

Nebeški Oče! Blaženi škof Anton Martin Slomšek
nam je luč na poti našega krščanskega življenja;
naj nas spremlja njegov zgled in podpira njegova priprošnja,
da bomo v edinosti s teboj in med seboj napredovali
v veri, upanju in ljubezni in tako gradili tvoje kraljestvo med nami.
Po Kristusu, našem Gospodu. Amen.

Oče naš... Zdrava Marija... Slava Očetu...

Blaženi Anton Martin Slomšek,
prosi za nas!

SLOMŠKOVA TRIDNEVNICA

- 1. Slomšek nam je luč vere, upanja in ljubezni - 1982 (Jože Vesenjāk)**
- 2. Slomšek – apostol slovenskega ljudstva - 1983 (Jože Vesenjāk)**
- 3. Slomšek in sveto pismo - 1984 (Viljem Pangerl)**
- 4. Slomšek – apostol cerkvene edinosti - 1985 (Jože Vesenjāk)**
- 5. Slovenski kristjan, narodna kultura in škof A. M. Slomšek – 1986 (Jože Vesenjāk)**
- 6. Slomšek nas uči prav obhajati sveto evharistijo – 1987 (Jože Vesenjāk)**
- 7. Slomšek – dušni pastir božjega ljudstva – 1988 (Jože Vesenjāk)**
- 8. Slomšek – učitelj po Jezusu Kristusu – 1989 (Jože Vesenjāk)**
- 9. Družina – Slomškova skrb – 1990 (Jože Vesenjāk)**
- 10. Slomškov jubilejni triptih - 1991 (Viljem Pangerl)**
- 11. Pastori optimo (ob 130 letnici smrti) – 1992 (Viljem Pangerl)**
- 12. Božji služabnik – 1993 (Turnšek – Pangerl – Herman)**
- 13. Slomšek prosi matere in očete za pomoč – 1994 (Marjan Turnšek)**
- 14. Slomškova največja ljubezen – sv. katoliška cerkev – 1995 (Viljem Pangerl)**
- 15. Slomšek – škof (ob 150-letnici posvečenja) – 1996 (Viljem Pangerl)**
- 16. Nebesa morajo biti naša – 1997 (Viljem Pangerl)**
- 17. Vsi Slomškovi spomeniki – 1998 (Viljem Pangerl)**
- 18. S Slomškom na pot svetosti – 1999 (Miha Herman, Jože Goličnik)**
- 19. Evharistija – kruh novega življenja – 2000 (Marjan Turnšek)**
- 20. Odrini na globoko – 2001 (Jože Goličnik)**
- 21. Čas nam prinaša nove naloge – 2002 (Jože Planinšek CM)**
- 22. Evropska razsežnost Slomškovega dela – 2003 (dr. Franc Kramberger, Jože Goličnik)**
- 23. Slomšek – luč za tretje tisočletje (Lipovšek –Turnšek –Herman)**